

La 16 ani, după ce a respirat mulți ani pe tărimurile Indiei, Alexandra-Maria Anca hrănește o înaltă chemare pentru teatru. Sensibilitatea ei este acutizată în plan estetic, re-traversind memoria culturală cu speranța că adevărul ei poate fi un strigăt înregistrat. Călcind pe urmele tăiate pieziș de Marin Sorescu (vezi coridoarele interioare din **Iona**), Alexandra-Maria Anca încearcă, la rindul ei, o formulă de reabilitare a monologului (pus la coît, cu genunchii pe coji de nuci, de unii regizori ai secolului nostru !), aducind în prim-plan figurile conștiinței, care, nu-l așa, nu sînt decît niște umbre. Actualitatea plină de eresuri colcăie sub frazele, evocatoare de trecut, ale Persoanei. Este un experiment cu timbru naiv care cristalizează semantic o viziune integratoare. Or, acest mod de a gîndi dramaturgia nu este un gest gratuit.

P. T.

Charlie

O încăpere simplă, de jur-împrejur cu oglinzi, în mijloc cu un podium și un scaun mai înalt, un fel de trom, și o pușcă cu gloanțe oarbe.

Persoanele, sau, mai bine-zis, Persoana, sau „un David“, sau Ludovic al... XIV-lea, sau François Villon, sau Charlie Chaplin, sau, în cel mai rău caz, un șarpe.

Persoana va fi îmbrăcată în negru și va sta în mijlocul scenei. Pe margine, vor apărea alți actori care să ni-i intruchipeze pe cei numiți mai sus, ca și cînd ar fi priviți într-o oglindă. Ei vor mîima ce spune Persoana (sau... Șarpele). Cînd se va vorbi de „un David“ spotul va descoperi numai actorul de care este înfățișat.

La ridicarea cortinei, lumina va fi stinsă, se vor auzi valurile mării, iar apoi vîntul, care pe parcurs (în timp ce nu se mai aude, se va aprinde lumina) dispare.

PERSOANA sau... (se ridică de pe jos) :

O scoică împinsă de valuri am fost, luat de vînt, reptilă am ajuns în cel mai pustiu pustiu de pe pămînt, m-am îngropat în nisip fugind de arșiță, apă am căutat, dar numai de cactuși am avut parte, fiindcă am fost blestemat — pe veci. (...) Au trecut atîția ani și eu am trăit din minciună-n minciună. Acum a venit ceasul adevărului, așa că vă voi mărturisi... Dar pînă una-alta e nevoie de curaj, să fiu si-

gur că voi putea supraviețui și de acum înainte. Trebuie să-mi promită cineva. Oricum, priviți acest podium. Să-mi spuneți drept : ați vrea voi să fiți cele mai mari ființe de pe Pămînt, să stați pe cea mai înaltă treaptă și să priviți de sus această lume ? Ați vrea să fiți oameni simpli cu poște mari, niște păcătoși sau niște zei atotputernici ce dau speranțe omenirii sau care vor distruge într-o zi tot acest paradis al lor ? Poate ați vrea o cale de mijloc, dar, din păcate, nu există, căci, dacă era, n-ar fi fost luptă între oameni și zei... Eu, înainte, acum sute de ani, am fost un David, am stat într-un muzeu din care, mai tirziu, am evadat... Atunci s-a declanșat alarma, a venit poliția, m-am spart, dar o bucătică din mine, „cea a săracului“, a plecat mai departe. Din ea m-am renăscut. Dar nu știți ce e aia poliție ? Nu știu dacă aș putea să vă explic exact, dar știu că sînt oameni și ei, însă care au un moț în frunte, ceva în plus decît ceilalți, un obiect tare cu care-i omoară pe ceilalți. Spărtura de statuie a salvat-o un om de la înec, căzuse într-un canal. Din mila lui, sărmanul om, eu sînt acum în viață, iar el a fost înghițit de pămînt. Testamentul meu e gata. L-am scris încă de pe vremea cînd eram François Villon. Studenții-l citeau în fiecare zi în Piața Centrală. Tot ei m-au rugat să mai scriu unul mai mare. E gata demult. Trebuie să recunosc că viața mea a fost exact ca-n poezii. Mi-a plăcut mult să-i și-

canee pe toți și tocmai d-asta am scris balade în jargon. O să ziceți că sint nebun, așa e. De fapt, n-ar trebui să aveți îndoieli din moment ce vă desțînui alătea amănunte. Pot să vă spun și ziua și luna și anul nașterii: 13 iunie 1431. Sint în zodia Gemenilor. Ce mai vreți? Tot nu mă credeți? Ei, atunci n-am ce vă face. Vreți să vă arăt actul de naștere? *(Pauză.)* Bineînțeles că l-am pierdut și că era și fals. Pe vremea aia... nu toată lumea își declara copilul, sau îl, mai tirziu, și tot nu e bine. De fapt, nu știu de ce mă zbat atît. Tot nu primesc nimic în plus. E de ajuns să cred eu. N-am nevoie și de alții. Mai bine să vă povestesc despre viața mea din secolele XV—XVI. Pe atunci eram o persoană foarte importantă, un oficial. Aveam gardă personală, un fel de polițiști mai vechi, toată lumea mă saluta, nu ieșea nimeni din cuvîntul meu și mincam foarte mult. După ce am murit și mi-au făcut autopsia, am aflat că aveam stomacul și intestinele de două ori mai mari decît ale unui om normal. Așa era răspunsul la o întrebare de-a mea din timpul vieții. Mincam cît doi inși și nu mi se făcea rău și nici somn. Cred că eram Ludovic... Dar al cîtelea Ludovic? Nu-i așa că a trecut mult de atunci? Eu nu mai am simțul timpului. Acum toți îmi dau cu piciorul și asta mă face să cred că atunci oamenii erau mai buni sau eu eram mai autoritar. Acum e altfel, dar nici atunci nu era ușor. Unii cred că dacă ești în fruntea oștirii sau a țării e cel mai comod lucru și se miră cum de nu stau unii — eu, slavă Domnului... pe tronul moale mai mult timp. Am făcut și bătătură, pentru că nu e moale deloc, ba e chiar foarte tare. E adevărat că unele lucruri sint minunate. Țin minte cum veneau actorii la Palat și eu le spuneam ce piesă vreau să văd, sau balurile date de mine sau în cinstea mea, vinătorele la care am luat parte. Ce căței frumoși aveam! Nici acum nu mă credeți? Cred că mai am și acum sigiliul. Ia să-l caut. *(Pauză.)* O, nu-l mai am... nu, nu se poate... Nu mai dau de el. Sint pierdut! Dar vă jur că eu sint. N-am cum să vă mint. De unde puteam să știu cît minca Ludovic al... *(fericit)* al XIV-lea. Ce dacă nu eram eu ființa în cauză? *(Pentru sine.)* Of, ticăloșii nu vor să mă creadă, țopirlanii, mamă-mamă, crocodili bătuți în cap. *(Tare.)* Dar oare cînd un om moare, el nu se reîncarnează? Da? *(Pauză.)* Nu-mi vine să cred că

de data asta mă aprobați. Ei, dacă un fost om e acum un gîndac, peste sute de ani poate fi din nou, sau nu? *(Parcă ascultă ceva.)* Atunci de ce nu pot fi crezut? Am fost un Villon — în 1431 —, un Ludovic — în 1643 — și acum o să vă povestesc despre mine Charlie Chaplin. Diferența e de sute de ani, deci pot fi crezut. *(Foarte fericit.)* Uraa... *(Pentru sine.)* Am învins. Voi fi premiat, aplaudat, vizitat, se vor interesa toți, voi apărea în ziar și mă vor solicita ca actor, va fi un succes nebun. Vor plînge cei care m-au gonit. *(Strigă.)* Geniul a fost descoperit! *(Se urcă pe podium.)* Eu sint François Villon, unul din cei mai mari poeți. *(Coboară și se așază pe tron.)* Sint Ludovic! Ingenuncheați! Călăul te va lămuri! Mi-e foame! Vreau la vinătoare! *(Se ridică, ia pușca și trage.)* L-am omorît pe Ludovic. *(În acest moment, Ludovic nu se mai vede și apare Villon.)* L-am omorît pe Villon. *(Apare figura lui Charlie Chaplin. Își șterge fruntea și cade ostenit pe tron. Se ridică.)* Ce vis îngrozitor! Am jucat și eu în filmul ăla cu Hitler, și am visat tot felul de prostii. Auzi, să mă cred eu „David“, Ludovic și François Villon. Nu se poate! Sint bolnav. Voi abandona filmul. A fost un coșmar. Dar nu i-am omorît eu, nu-i așa? Bineînțeles că nu. M-am timpit. Aiurez. Eu sint Chaplin, nu Hitler. Dar dacă sint? Nu, nu pot fi... Dar dacă am fost? *(Pauză.)* Imposibil. Sint întrebări de nebun. Ba nu sint nebun. Un nebun, dacă își dă seama că e nebun, mai are ceva normal în el. Ia să-l omor pe Chaplin să văd dacă sint Hitler. Nu pot. *(Se aude o împușcătură. În oglindă se vede cum Charlie Chaplin trage în actor).* M-a omorît, ticălosul! *(Deodată.)* Cine m-a omorît? Charlie? Dar eu sint el. Înseamnă că m-am sinucis? Nu. Sau da. Cred totuși că asta a fost...

*(Acum se stinge complet lumina apoi se aprinde. Se vede ca prin ceață. Se aud iar valurile mării, pe urmă vîntul. Silueta care era întinsă pe jos începe să se ridice dansînd ca o cobră căreia îi cîntă un indian la flaut). Ssss... Eu sint sssssrrrrpppeeeellle căutat, ssss... unde este pulul de om? Ah, tot eu sint și puiul de om. Dar cum să fac, că altu' nu mai e pe aici să mă muște. Ce ar fi să încerc singur? *(Răsună un pocnet. Vîntul se aude din ce în ce mai încet și lumina se stingge lent.)**

Cortina